

ПРИВАТНЕ ПРАВО УКРАЇНИ
І ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ:
ТЕНДЕНЦІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ХМ

ТОВ
ЛЮД

1 2011

ПРАВО
ДІЯ

УДК 341.9+347(082) «2012.1р.19»

ББК 67.412.22я43+67.404я43

A43

Редакційна колегія:

І. А. Безклубий, Т. В. Боднар, О. В. Дзера, О. В. Кохановська, Н. С. Кузнєцова,
Р. А. Майданик (відп. ред.), М. М. Хоменко.

Відповідальний редактор

Р. А. Майданик

Приватне право України і європейська інтеграція: тенденції та перспективи.
Матеріали VI Міжнародного цивільно-правового форуму, Київ, 14-15 квітня 2016 року. – К.: ТОВ
«Білоцерківдрук», 2016. – 280 с.

ISBN 978-617-566-165-9

Видання присвячене актуальним науковим проблемам цивільного, сімейного та міжнародного приватного права. Книга підготовлена на основі матеріалів VI Міжнародного цивільно-правового форуму, що відбувся 14-15 квітня 2016 року та був підготовлений відділенням цивільно-правових наук Національної академії правових наук України, Всеукраїнською громадською організацією «Асоціація цивілістів України» та кафедрою цивільного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

До збірки увійшли наукові доповіді провідних науковців у сфері приватного права з України, Республіки Казахстан, Російської Федерації, Республіки Молдова, Азербайджанської Республіки, Республіки Польща, практикуючих юристів, представників судових органів, а також аспірантів та здобувачів.

Видання адресоване вченим, науковим співробітникам, викладачам юридичних факультетів і вищих навчальних закладів, аспірантам, а також працівникам судів, прокуратури, адвокатури, іншим особам, які вивчають і застосовують доробки приватноправової науки.

УДК 341.9+347(082) «2012.10.19»

ББК 67.412.22я43+67.404я43

© ВГО «Асоціація цивілістів України», 2016

© Автори статей, 2016

ISBN 978-617-566-165-9

14-15 квітня
університету імені
«Приватне право»
науковий захід бул
правових наук Ук
України» та кафед
Шевченка.

Цьогоріч у
науковців з Украї
Азербайджанської

З вітальним
Київського націона
професор **Іван Сер**

Пленарне зі
України: проблеми
професор, професо
Тараса Шевченка,
Президент Асоціац

Продовжило
доктора юридични
національного унів
«Лібералізація укра

З доповіддю
виступив доктор
приватного права К
Казахстан – **Майда**

Продовжило
професора, профес
відносин Київськ
кореспондента НА

професора, декана
Віталія ; доктора
Київського націона
України **Олеги**

господарського та
університету (м.Кат
професора, завіду
університету імені

Іванівни Борисови
приватного права н
академіка Ф.Г.Бур
Васильовича Луця
права Національно
НАПрІІ України Є
професора кафедри
Шевченка, заступни

вне нотариальной конторы, с целью сохранения их на электронных носителях, оплачивает лицо, в отношении которого совершено нотариальное действие».

Литература:

1. Конституция Азербайджанской Республики от 12 ноября 1995 года. Баку: Ганун, 2009, 60 с.
2. Закон «О погарнате» Азербайджанской Республики от 26 ноября 1999 года (на азербайджанском языке). Баку: Ганун, 2014, 48 с.
3. Гражданский кодекс Азербайджанской Республики от 28 декабря 1999 года (на азербайджанском языке). Баку: Ганун, 2012, 760 с.
4. Кодекса Азербайджанской Республики «Об административных проступках» от 11 июля 2000 года (на азербайджанском языке). Баку: Ганун, 2011, 624 с.
5. Трудовой Кодекс Азербайджанской Республики от 1 февраля 1999 года (на азербайджанском языке). Баку: Ганун, 2011, 224 с.

Галайтыч М.К.,

*доктор юридических наук, профессор,
заступник директора з наукової роботи
НДІ приватного права і підприємництва
імені академіка Ф.Г.Бурчака НАПрН України*

Моделі розвитку житлового законодавства України в умовах європейської інтеграції

Стаття 47 Конституції України закріплює право кожного на житло, яке є однією з основних матеріальних умов існування людини. Це право можна віднести до природних прав людини. Загальна декларація прав людини пов'язує поняття «гідний рівень життя» з наявністю у людини житла. Міжнародним пактом про економічні, соціальні та культурні права встановлено, що держави, які беруть у ньому участь, визнають право кожного на достатній життєвий рівень для нього самого і його сім'ї, що включає достатнє житло та поліпшення умов життя.

Розвиток житлового законодавства має бути спрямований на створення приватноправової системи охорони та захисту житлових прав та законних інтересів суб'єктів права на основі норм матеріального цивільного права у контексті адаптації законодавства України до умов Європейського Співтовариства на засадах розмежування та поєднання приватноправових і публічно-правових методів регулювання.

Для цієї важливої сфери суспільного життя характерна повна правова невизначеність, що ви являється у фрагментарності правового регулювання, наявності прогалин, відсилочних норм та норм, які втратили регулюючий вплив. Лакуни у правовому регулюванні призводять до того, що в правозастосовчій діяльності для врегулювання правовідносин у житловій сфері застосовуються норми цивільного права, права соціального забезпечення, адміністративного права, а не безпосередньо норми Житлового кодексу. Створення неузгоджених між собою нормативних актів призводить до негативних наслідків, коли в певних колізійних випадках особа обирає вигідний для себе Закон. Наслідком цього є те, що Житловий кодекс заміщений Цивільним кодексом (інститутами договору комерційного найму житла, іншими правочинами з житлом, право власності на житло), правом соціального забезпечення (інститут житла соціального забезпечення) та адміністративного права (інститути управління житловим фондом), різними міжгалузевими

законами, що безпосередньо впливає на підвідомчість розгляду житлових спорів. Правове регулювання житлових відносин має здійснюватися на основі ЖК, як спеціального нормативного акта перехідного періоду, що зумовлено соціально-економічними умовами розвитку суспільства, переходом України до сучасних Європейських норм і стандартів, що викликає необхідність приведення чинного ЖК у відповідність до положень ЦК, що дозволить підвищити гарантії захисту житлових прав фізичних осіб різних житлових фондів.

Існують різні теоретичні, практичні причини виникнення проблем розвитку чинного законодавства, серед них найбільш вагомими є відсутність концептуальних ідей оновлення житлового законодавства; відсутність чіткого порівняльного аналізу законодавства України з житловим законодавством країн Європейського союзу та судової практики Європейському суді з прав людини щодо житла.

В європейських країнах житлове законодавство розвивається в різних напрямках, які обумовлені правовими традиціями, соціальними і економічними чинниками. Виділяють східноєвропейську модель житлового законодавства та західноєвропейську модель. Східноєвропейська модель житлового законодавства існує у межах східноєвропейської правової родини та базується на відокремленому комплексному правовому регулюванні житлових відносин. Західноєвропейська модель існує у межах західних правових родин та базується на розрізненому правовому регулюванні житлових правовідносин, тобто воно здійснюється нормами конституційного, цивільного права та правом соціального забезпечення.

Для західноєвропейської моделі житлового законодавства властиво закріплення права на недоторканість житла у Конституції.

Якщо звернутися до досвіду ФРН по врегулюванню житлових відносин покладено на Німецьке цивільне уложення, а право на житло соціального забезпечення передбачається у Соціальному кодексі ФРН, а також низку законів, присвячених окремим видам соціального забезпечення. Так само у Франції житлове законодавство складається з Цивільного кодексу Франції, Кодексами будівництва та житла, соціального і сім'ї, адміністративної юстиції, урбаністичний, територіальних громад, податкового та «житловими» законами соціальної направленості.

Для східноєвропейської моделі житлового законодавства властиво закріплення права на житло у конституції і регулювання житлових правовідносин окремим нормативним актом. Право на житло закріплено в Конституції України (ст. 47), Російської Федерації (ст. 40), Республіки Білорусь (ст. 48), Республіки Словенії (ст. 78), за виключенням конституції Республіки Молдова, в якій право на житло входить до складу права на соціальне забезпечення (ст. 47). З усіх країн бувшого Радянського Союзу ЖК Грузинської СРСР, майже ідентичний нормам ЖК УРСР, діє тільки на території Республіки Абхазія. Оновлений Житловий кодекс розроблено і прийнято у Російській Федерації, Республіки Білорусь, Республіки Молдова, Республіки Казахстан, Республіки Киргистан, Азербайджанської республіки, Республіки Узбекистан, Республіки Таджикистан.

Аналіз цих нормативних актів дозволяє зробити наступні висновки: окремий кодифікований акт спрощує громадянам пошук правових норм, що регулюють житлові відносини; дозволяє дати уніфіковані терміни поняття, видів житла, вимог до нього; врегулювати питання статусу, управління об'єднання власників житла і житлових кооперативів; дає можливість чітко відокремити договір комерційного найму і найму житла соціального забезпечення; закріплює правові засади забудови, перебудови житла тощо. Таким чином можна стверджувати, що наявність Житлового кодексу в Україні відповідає

національним правовим традиціям, оскільки житлове законодавство України існує в межах східноєвропейської моделі, і спрощує систему правового регулювання житлових відносин.

Як зазначив Європейський Суд з прав людини задоволення житлової потреби є однією з актуальних у європейському просторі. Для України ця проблема має складний характер. Оскільки житлова потреба мається у двох груп осіб: перша – громадян, які потребують житла або поліпшення житлових умов; друга це діти і молодь, інваліди, люди похилого віку, мігранти. Задоволення потреб останньої категорії осіб є необхідним елементом європейських стандартів, які реалізуються в процесі адаптації законодавства України до стандартів ЄС.

Висновки

Необхідність розробки Концепції розвитку житлового законодавства обумовлена становленням ринку нерухомості України, потребою формування сучасної системи правового регулювання. Розвиток житлового законодавства має бути спрямований на створення приватноправової системи охорони та захисту житлових прав та законних інтересів суб'єктів права на основі норм матеріального цивільного права у контексті адаптації законодавства України до умов Європейського Співтовариства на засадах розмежування та поєднання приватноправових і публічно-правових методів регулювання. Пріоритетними напрямками формування та розвитку нормативно-правової бази у житловій сфері є аналіз чинних актів законодавства; з метою виявлення прогалин та протиріч у чинному законодавстві, вироблення єдиної термінології. Необхідна розробка законопроектів з питань: запровадження енергозберігаючих технологій та удосконалення тарифної політики у сфері житлово-комунальних послуг; розвитку різних механізмів забезпечення прав на житло; адаптація законодавства України до стандартів країн ЄС.

Дзера О.В.,

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри цивільного права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка,
член-кореспондент НАПрН України*

Механізм цивільно-правової відповідальності погребус змін

ЦК України, проект якого був опублікований ще в 1996 році з першим цивільним кодексом незалежної України, який відобразив засади ринкової економіки та всі інші аспекти нового демократичного суспільства. Первісно він містив 1308 статей (ЦК УРСР містив лише 572 статті), переважна частина яких відзначається високою юридичною технікою, повнотою регулювання цивільних відносин, у тому числі тих, які раніше взагалі не регулювалися цивільним законодавством. Багаточисельними є його новели щодо всіх правових інститутів, в тому числі інституту відшкодування збитків.

Водночас 11-річна практика застосування норм ЦК України виявила також вразливі положення, суперечності, що обумовило необхідність внесення багатьох змін. Так, з моменту введення в дію ЦК України (з 01.01.2004 р.) було прийнято більше 80 законів, якими внесено близько 200 змін до 140 статей. Аналіз цих змін дає підстави стверджувати, що найменшою мірою вони торкнулися правових засад відшкодування збитків. Звичайно цей факт засвідчує високий юридичний рівень побудови норм щодо відшкодування збитків. Проте, як на наш погляд, механізм

регулю
вдоско

1)
поруше
цивільн

В
особа з
або му
особа м

В

управл

управл

здійсне

збитків

ст.224

зробити

дозвол

права, і

збитків

знала

сторон

А

Господ

податк

податк

пов'язу

результ

відшко,

Україні

2)

частині

передб

стягнен

іменую

загальн

виконал

покриті

статтек

штраф

кредит

Т

презум

словам

господ

вважає

суб'єкт

договір

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
Кузнецова Н.С.	5
Сучасне цивільне право України: проблеми відповідності європейським стандартам	
Майданик Р.А.	9
Лібералізація українського вчення про тлумачення норм права: доктрина «добудови» права	
Сулейменов М.К.	15
Удивительные метаморфозы Казахстанского законодательства	
Довгерт А.С.	25
Модернізація Цивільного кодексу України з огляду на світову та європейську уніфікацію матеріальних норм зобов'язального права	
Sergiu Baiesu	28
Деление права собственности на право публичной собственности и право частной собственности – история или действительность	
Кохановська О.В.	32
Цивільно-правове розуміння права на особисту інформацію	
Piotr Pinior	34
Appointment of a proxy holder for a general meeting of a company under Polish law	
Борисова В.І.	36
До питання про правомірність рішень, які приймаються загальними зборами учасників товариства з обмеженою відповідальністю	
Луць В.В.	38
Про деякі тенденції розвитку договірної права України в сучасний період	
Харитонов Є.О., Харитонova О.І.	41
Від права цивільного – до права приватного: від громадянина – до особи	
Отрадинова О.О.	44
Права людини та приватне право: межі співіснування	
Стефанчук Р.О.	46
До питання про поняття та структуру немайнового цивільного права	
Мамедов З.А.	48
Вопросы ответственности нотариуса в законодательстве Азербайджанской Республики	
Галянтюк М.К.	50
Моделі розвитку житлового законодавства України в умовах європейської інтеграції	
Дзера О.Р.	52
Механізм цивільно-правової відповідальності потребує змін	